

Késmárky Mari (Tokainé), színésznő, sz. 1844-ben, Pesten. 1865 július 1-én lépett színpadra, mint szendeszinésznő. 1867 aug. havában a Budai Színkörben működött, ahol a „100 rabló” c. darab előadásán ezt a kritikát kapta: „Igen csinos, kellemes alak, könnyűden mozog, s gyakorlat mellett ügyes színésznő lehet.” 1872-ben Nagyváradon találjuk. 1880-ban Károlyi Lajos, 1883—84-ban Gaál Sándor, azután Sággy Zsigmond tagja. Utolsó fellépte 1887 szeptember 27-én volt, Esztergomban. Ugyanezen napon húnyt el. Ekkor Bács Károly volt az igazgatója. A város temette el. (Sírja jeltelen.)

Kiállítani a színészt. Leginkább a kezdőszíneszre mondják, ami alatt azt kell érteni, hogy az illető színész szereplésre alkalmas-e vagy sem, azaz kiállhat-e a közönség elé, vagy sem. Ha arravaló, akkor felléptetik, tehát kiállítják, ellenkező esetben ez nem történik meg. Mondják akkor is, ha valakit csak úgy próba nélkül léptetnek fel.

Kiállítási-darab az, amelyben a díszlet, butor, jelmez, a technikai apparátus gazdagon való felszerelésére teszi a fősúlyt a színigazgató. Már a legrégebbi időkben is fontos tényezőnek tartották a szép kiállítást, miről egy régi dokumentum így szól: „Ezen eredeti Darabhoz scénák és ruhák ujonnan készültek, melyek hatszáz forintjába kerültek a Teátrumi Társaságnak.” (1792 június 18-án az első magyar színtársulat előadta Dugonics András „Arany perecek” című vigjátékát, melyet Endrődy János alkalmazott színre. Erről számol be a „Magyar Hirmondó”, 1792 I. kötet, 938. oldal.)

Kibéd, Marostorda vármegyei községben (nyárádszeredai járás) 1912 jan. 14-én paraszt-színtársulat alakult. Első előadásul színre került az „Uzsorás” c. népszínmű, írta: Székely Miklós, ref. lelkész. (Pesti Napló, 1912 jan. 17.)

Kidolgozza a szerepet. Így nevezik a színész azon előkészítő munkáját, mellyel a szerepfelfogás helyességéről, majd később annak minden részleteinek pontos kiaknázásáról tesz tanubizonyságot. Az ilyen színészre ekkor azt mondják, hogy jól „kidolgozta” a szerepét. (Kritikus kifejezés.)

„Ki egypár csizmát elkoport a színház körül, már el nem szakadhat onnan soha többé!”
(Egressy Gábor.)

Kiefer Lujza, színésznő, sz. 1897 június 1-én, Budapesten. Színpadra lépett: 1917 június havában.

Kiejtés. A kiejtésben egyes betűink hangja se több, se kevesebb ne legyen, mint amennyi azokat egyenkint megilleti. A magyar nyelvben minden betűt ki kell ejteni; nem szabad azokat elnyelni, sem a szótagokat összerántani. A szabálytalan kiejtés származhatik megszokásból, hanyagságból, vagy az illető hangszervek hibás alkotásából. A szokás által elsajátított hibák között a megrogzított tájkiejtés a drámai előadásban oly nagy baj, hogy az a legjelesebb tehetséget is megbénítja. Azonban a színésznek minden hazai tájszólásmódot kell ismerni: 1-ször azért, mert csak így juthat a maga beszéde minőségének teljes ismeretére, 2-szor azért, hogy szerepe jellemének az illető tájszinezetet alkalmmilag megadhassa. 3-szor avégett, hogy saját nyelvérzékét teljesen kiművelhesse. Tudni kell még, hogy a lassu beszéd hanghordozója a magánhangzó; a gyors beszédé a mássalhangzó. A gyorsan beszélőnek tehát szintoly teljesen kell uralkodnia a mássalhangzókon, mint a vontatva beszélőnek a magánhangzókon. Ez mind a két esetben a szokás és hanyagság hibája. Hol természeti hiba van, minő az igen nagy, vagy igen kis nyelv, ott a gyakorlatot sokszorozni kell. A nagy nyelv mozgása nehéz és lassu; a kis nyelv vé tulsebes. Ezt tudva, mindenki a szavak gyorsabb és lassabb kiejtésében gyakorolja beszélő szerveit. Ilyen kiejtési hibák még: a selypítés különböző fajtái, az s, sz, z. kimondásában, az r betű törése (rácsolás), az l, ly betű nehézkes kiejtése, a g, k felcserélése d-vel, az m felcserélése b-vel stb. Ezek többnyire a gyermekkorból fennmaradt hibák s azért természeti hibáknak látszanak; azonban folytonos gyakorlat által csaknem mindeniktől meg lehet szabadulni.
(Paulay Ede.)

Kienzl Vilmos, osztrák zeneszerző és író, sz. 1857 január 17-én, — Wainzenkirchenben, Felsősziléziában. Operái közül kető ment magyarul: A bibliás ember Zeneszín 2 felvonásban. Szöv. is K. írta